

Uitvoeringsrapport van de begroting 2021

17 december 2021

0. Samenvatting

Tabel 1. Het monitoringresultaat in een oogopslag

In mio euro // HRF	BA 2021	Dec	Delta BA	%
Ontvangsten (+)	46.561,3	47.308,7	747,4	1,6%
Uitgaven (-)	50.900,7	50.329,9	-570,8	-1,1%
ESR Correcties (+)	-4,5	-4,6	-0,1	1,5%
VS	-4.343,9	-3.025,8	1.318,1	-30,3%
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling	146,1	233,7	87,6	60,0%
VS NA CORRECTIES aftoetsing begrotingsdoelstelling	-4.197,8	-2.792,1	1.405,7	-33,5%

(*) betreft bouwkost hoofdwerken Oosterweel, inclusief rente

Het voorliggende uitvoeringsrapport is gebaseerd op **waarnemingen** tot en met november 2021, aangevuld met prognoses voor de laatste maand van 2021.

De **ontvangsten** worden gealigneerd op de begrotingsaanpassing 2021 waarbij de middelen uit de bijzondere financieringswet afgestemd werden op de Economische Begroting van 11 februari 2021. Voor de gewestbelastingen blijkt de coronacrisis achter de rug te zijn. De recordontvangsten worden vooral gedreven door een sterk presterende vastgoedmarkt.

In de begroting 2021 worden de ontvangsten en uitgaven in het kader van het relanceplan Vlaamse veerkracht geneutraliseerd voor de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling. Omwille van die reden wordt in voorliggend monitoringrapport voor de prognoses steeds uitgegaan van de ontvangsten en uitgaven **exclusief** de ontvangsten en uitgaven in het kader van het relanceplan Vlaamse veerkracht. Voor bijkomende informatie aangaande de uitvoering van het relanceplan en de specifieke voortgangsrapportering hieromtrent wordt verwezen naar de website¹.

De coronacrisis heeft nog steeds een substantiële impact op de overheidsuitgaven: er werden extra kredieten voorzien op een coronaprovisie voor het ondervangen van de sanitaire maatregelen om de gezondheidscrisis onder controle te houden en voor de initiatieven om de getroffen burgers, bedrijven en organisaties financieel te ondersteunen. De coronaprovisie van 1,85 miljard euro die werd ingeschreven bij de eerste begrotingsaanpassing betrof een eerste raming van alle onderliggende maatregelen. Recentelijk werd die provisie bij begrotingsberaadslaging nog eens verhoogd met 130 miljoen euro voor maatregelen naar aanleiding van de vierde coronagolf die Vlaanderen momenteel treft.

Daarnaast heeft de coronacrisis ook een temperend effect op de reguliere uitgaven bijvoorbeeld door een vertraging bij de uitvoering van werken of een verminderd gebruik van door de overheid gesubsidieerde diensten (kinderopvang, dienstencheques,...).

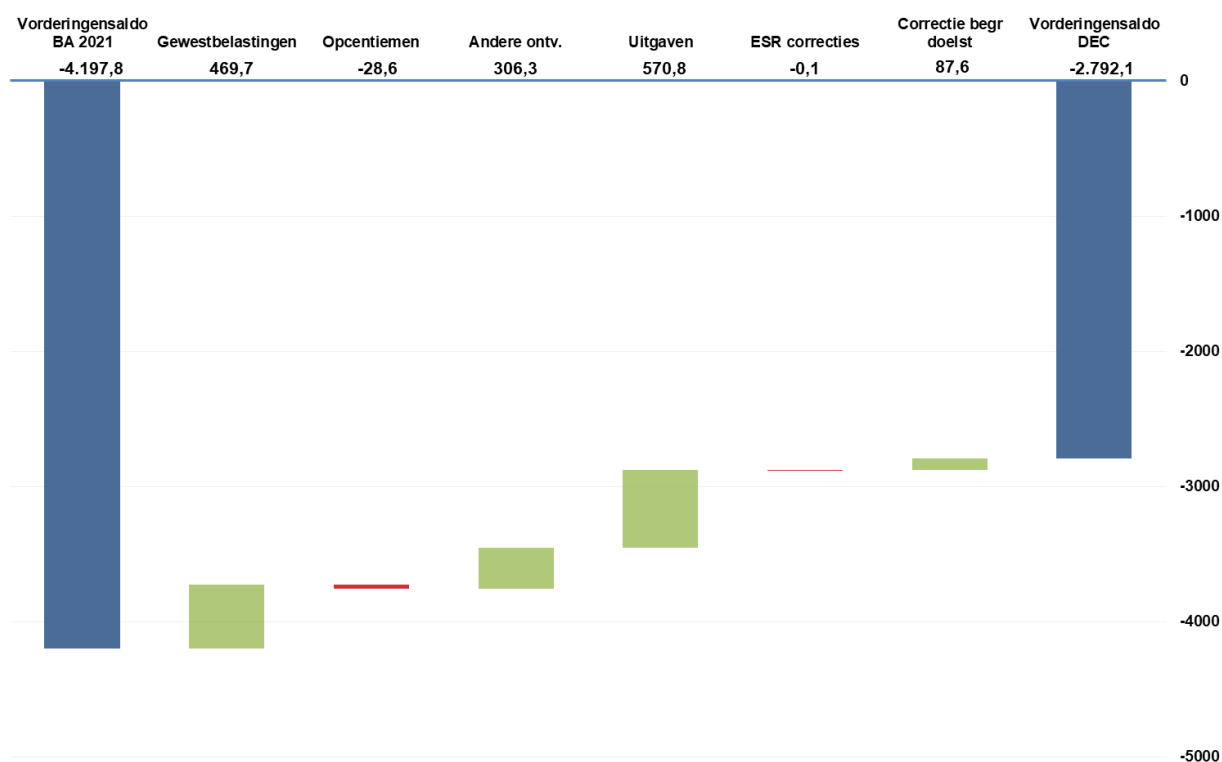
¹ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/vlaamse-veerkracht>

Het tekort (incl. correctie van 233,7 miljoen euro voor de bouwkost Oosterweelverbinding) wordt door het monitoringcomité geraamd op -2.792,1 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 houdt dit resultaat een positieve afwijking in van 1.405,7 miljoen euro. Deze afwijking kan hoofdzakelijk toegeschreven worden aan een beter dan begroot resultaat bij de gewestbelastingen en aan de verwachting dat de coronamiddelen niet volledig aangewend zullen moeten worden in 2021.

Voorliggend monitoringrapport betreft een indicatieve raming die nog tal van onzekerheden bevat. Het verleden heeft geleerd dat substantiële afwijkingen nog mogelijk zijn.

Grafiek 1 visualiseert op hoofdlijnen de afwijkingen met de begrotingsaanpassing 2021. Secties 1 tot en met 4 bespreken die afwijkingen in detail.

Grafiek 1. Verschillenanalyse op hoofdlijnen t.o.v. BA 2021

1. Ontvangsten

Tabel 2. Globaal overzicht ontvangsten (in miljoen euro)

	BA 2021	Dec	Delta BA	%
<i>Gewestbelastingen</i>	6.921,3	7.390,9	469,7	6,8%
<i>Opcentiemen (HRF)</i>	7.923,9	7.895,3	-28,6	-0,4%
<i>Gew&Gem middelen BFW</i>	26.568,6	26.568,6	0,0	0,0%
<i>Specifieke dotaties</i>	130,8	135,3	4,4	3,4%
<i>Andere</i>	934,6	961,2	26,6	2,8%
Ontv. Alg. Begroting	42.479,1	42.951,2	472,1	1,1%
Ontv. DAB	303,5	299,7	-3,8	-1,2%
Ontv. RP	3.778,7	4.057,8	279,1	7,4%
Totaal Ontvangsten	46.561,3	47.308,7	747,4	1,6%

1.1. Gewestbelastingen (+469,7 miljoen t.o.v. BA 2021)

Tabel 3. Gewestbelastingen (in miljoen euro)

	BA 2021	2021 Prognose Dec	2021 Prognose - 2021 BA	
Verkooprecht	2.444,0	2.811,1	367,1	15,0%
Verdeelrecht	78,9	83,5	4,6	5,8%
Recht op hypotheekvestiging	170,2	183,3	13,0	7,7%
Schenkbelasting	380,9	445,4	64,6	16,9%
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.565,2	1.587,9	22,7	1,5%
Erfbelasting fiscale regularisaties	15,8	12,0	-3,8	-24,1%
Onroerende voorheffing	288,4	283,7	-4,7	-1,6%
Verkeersbelasting	1.083,7	1.102,9	19,1	1,8%
Belasting op inverkeerstelling	308,9	279,5	-29,4	-9,5%
Kilometerheffing	516,2	535,6	19,5	3,8%
Spelen en weddenschappen	55,2	55,8	0,6	1,0%
Automatische ontspanningstoestellen	13,8	10,2	-3,6	-25,8%
Totaal	6.921,3	7.390,9	469,7	6,8%

De ontvangsten uit het verkooprecht worden 367,1 miljoen euro hoger geraamd dan voorzien bij de begrotingsaanpassing. Dat is hoofdzakelijk gevolg van een sterke toename van het aantal transacties. Het verwachte aantal transacties voor 2021 ligt 10% hoger dan in de raming van de begrotingsaanpassing.

De ontvangsten uit de schenkbelasting liggen 64,6 miljoen euro hoger dan geraamd bij de begrotingsaanpassing. Het aantal schenkingen ligt 17% hoger dan voorzien bij de begrotingsaanpassing. Zowel de roerende als onroerende schenkingen zijn sterk toegenomen. De toename wordt toegeschreven aan de coronacrisis en de gewijzigde regelgeving rond het duolegaat. Door corona zijn veel mensen geconfronteerd met een (onverwacht) overlijden in hun nabije omgeving en met de fiscale gevolgen van het overlijden. Dat heeft hen doen nadenken over het belang van een tijdige successieplanning. Daarnaast zorgt het duolegaat door de gewijzigde regelgeving niet langer

voor een lagere erfbelasting. Wie toch iets wil nalaten aan een verre verwant of niet-familielid, zonder dat die daar te veel (erf)belasting op verschuldigd is, zal voortaan sneller opteren voor een schenking.

De ontvangsten uit erfbelasting liggen 22,7 miljoen hoger dan geraamd bij de begrotingsaanpassing. Het nagelaten roerend en onroerend vermogen neemt toe. De beurzen hebben zich hersteld van de coronaklap. De waardering van nagelaten aandelen neemt bijgevolg toe. Daarnaast konden burgers door de sanitaire maatregelen minder consumeren wat ook heeft geleid tot een toename van het vermogen. Tot slot hebben de stijgingen van de vastgoedprijzen zich vertaald in een toegenomen waardering van het nagelaten onroerend vermogen.

De ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting liggen 19,1 miljoen euro hoger dan geraamd bij de begrotingsaanpassing ingevolge een groei van het wagenpark. Bij de begrotingsaanpassing werd geen groei van het wagenpark voorzien.

De ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling liggen 29,4 miljoen euro lager dan voorzien bij de begrotingsaanpassing, voornamelijk door een lager aantal inschrijvingen van nieuwe wagens. Het lage aantal inschrijvingen voor nieuwe wagens heeft een aantal verklaringen. In de eerste plaats is er het tekort aan chips en halfgeleiders met als gevolg vertragingen in de productie bij de constructeurs en lange levertermijnen. Verder spelen de ecologische veranderingen de markt voor nieuwe wagens parten. Door strengere Europese CO2-normen en het opduiken van de LEZ-zones op lokaal niveau is de vergroening van het wagenpark in een versnelling geraakt. Veel consumenten twijfelen evenwel over de geschikte motorisatie van hun nieuwe wagen. Vaak wordt de aankoop uitgesteld in afwachting van meer betaalbare plug-in hybrides of elektrische modellen.

De ontvangsten uit de kilometerheffing worden 19,5 miljoen euro hoger geraamd dan voorzien bij de begrotingsaanpassing. Het herstel van de economische conjunctuur en het gewijzigde consumptiegedrag post corona zorgen voor meer vrachtverkeer op de weg.

1.2. Opcentiemen (HRF: -28,6 miljoen t.o.v. BA 2021)

Het voorliggende monitoringrapport bepaalt de bruto-opcentiemen op 7.895,3 miljoen euro. Vergeleken met de begrotingsaanpassing 2021 komt dit neer op een minderontvangst van 28,6 miljoen euro. Het monitoringrapport is gebaseerd op de effectieve uitvoeringscijfers van de voorfinancieringen en de ontvangen bedragen tot en met oktober 2021 (cijfers gerapporteerd door de FOD Financiën).

De uitvoering van de bruto-opcentiemen behelst in feite twee componenten: de netto-opcentiemen en de fiscale uitgaven. Tabel 4 illustreert de samenhang tussen de uitvoeringscijfers voor de bruto-opcentiemen, fiscale uitgaven en netto-opcentiemen.

Tabel 4. Bruto-opcentiemen, fiscale uitgaven en netto-opcentiemen (in duizend euro)

HRF		Kredietsoort	Begroting	Prognose	Prognose - BGA
Bruto opcentiemen	1=2+3+4+5	AO	7.923.895	7.895.325	-28.570
Fiscale uitgaven Woon (99,09%)	2	VAK	1.396.760	1.396.760	0
		VEK	1.396.760	1.396.760	0
Fiscale uitgaven Werk (99,09%)	3	VAK	108.855	108.855	0
		VEK	108.855	108.855	0
Fiscale uitgaven Win win (99,09%)	4	VAK	7.259	7.259	0
		VEK	7.259	7.259	0
Netto-opcentiemen	5		6.411.021	6.382.451	-28.570

De uitvoering van de fiscale uitgaven wordt in het voorliggende rapport op het niveau van de raming van de begrotingsaanpassing 2021 geplaatst, die tevens overeenstemt met het niveau van de federale begrotingscontrole 2021 (1.512,9 miljoen euro na toepassing van het voorschottenpercentage van 99,09%). Met deze werkwijze wordt de link met de effectief doorgestorte voorschotten aan netto-opcentiemen behouden.

De uitvoering van de netto-opcentiemen is gebaseerd op de methode van de Hoge Raad voor Financiën (HRF). De HRF hanteert een specifieke invalshoek om de aanrekenbare ontvangsten te bepalen. De HRF hanteert immers een nominale definitie van de netto-opcentiemen². De rapportering volgens de HRF-definitie wordt niet (rechtstreeks) beïnvloed door het inkohieringsritme van de FOD Financiën en etaleert hierdoor een stabielere trend.

De rapportering van de netto-opcentiemen in het voorliggende monitoringrapport vertrekt van de effectieve uitvoeringscijfers van de voorfinancieringen en de ontvangen bedragen, voor alle lopende aanslagjaren, tot en met oktober 2021 (cijfers gerapporteerd door de FOD Financiën). Een uitzondering hierop is het aanslagjaar 2015. Voor het aanslagjaar 2015 zijn de cijfers van december 2020 de laatst gerapporteerde uitvoeringscijfers. Het monitoringrapport gaat er bijgevolg van uit dat de FOD Financiën voor alle aanslagjaren finaal uitvoeringscijfers tot en met december AJ+5 zal rapporteren. In concreto betekent dit dat alle nog resterende maanden voor de aanslagjaren 2016 en volgende een prognose behoeven. Op deze cijfers (uitvoeringscijfers tot en met oktober 2021 en prognosecijfers vanaf november 2021) wordt de HRF-definitie toegepast om het op 2021 aanrekenbaar bedrag te kennen.

Onder toepassing van de HRF-definitie kunnen de netto-opcentiemen voor het begrotingsjaar 2021 op 6.382,5 miljoen euro bepaald worden. Zie tabel 5. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 is er een minderontvangst van 28,6 miljoen euro.

² Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar t bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar t die door de FOD Financiën tijdens het jaar t zelf aan het betrokken gewest betaald worden. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming (door de FOD Financiën) van de opcentiemen voor dat aanslagjaar t en houdt rekening met een vooropgestelde voorschotten- of inningscoëfficiënt (99,09% voor aanslagjaar 2021);
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar t;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar t+1;
4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

Tabel 5. HRF definitie netto-opcentiemen (in duizend euro)

	In 2016	In 2017	In 2018	In 2019	In 2020	In 2021
M.b.t. AJ 2015	vanaf september 2016: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	
	222.805	23.736	3.993	2.051	454	
M.b.t. AJ 2016	voorschotten (twaalfden) (aan 98,72%)	vanaf september 2017: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
	5.687.406	179.994	22.714	4.754	1.696	3.299
M.b.t. AJ 2017		voorschotten (twaalfden) (aan 98,72%)	vanaf september 2018: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
		5.735.016	169.153	26.222	3.067	2.166
M.b.t. AJ 2018			voorschotten (twaalfden) (aan 99,17%)	vanaf september 2019: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
			5.676.471	233.510	18.940	4.168
M.b.t. AJ 2019				voorschotten (twaalfden) (aan 99,37%)	vanaf september 2020: maandelijkse afrekeningen	maandelijkse afrekeningen
				5.904.829	129.629	26.145
M.b.t. AJ 2020					voorschotten (twaalfden) (aan 99,45%)	vanaf september 2021: maandelijkse afrekeningen
					5.997.179	33.846
M.b.t. AJ 2021						voorschotten (twaalfden) (aan 99,09%)
						6.312.827
TOTAAL	5.910.211	5.938.746	5.872.331	6.171.366	6.150.966	6.382.451

	= realisatiecijfers
	= realisatiecijfers aangevuld met ramingen voor de resterende maanden

De minderontvangst aan netto-opcentiemen van 28,6 miljoen euro (ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021) wordt hoofdzakelijk verklaard door verschillen in afrekening met betrekking tot het aanslagjaar 2020 (-32,7 miljoen euro). Voor de overige aanslagjaren samen, is de afwijking positief en bedraagt +4,1 miljoen euro.

Navraag bij de FOD Financiën leert dat voor vrije beroepen en zelfstandigen tot en met september 2021 de coronamaatregel van toepassing was waarbij individuele afbetalingsplannen konden aangevraagd worden (12, 24, 36 of 48 maanden). Deze federale maatregel kan een mogelijke verklaring zijn voor de minderontvangst inzake de afrekening met betrekking tot het aanslagjaar 2020. Cijfermateriaal over de effectieve budgettaire impact van deze maatregel is echter niet beschikbaar.

1.3. Middelen BFW en specifieke dotaties (+4,4 miljoen t.o.v. BA 2021)

De uitvoering van de middelen uit de bijzondere financieringswet, inclusief de specifieke dotaties, bevestigt de raming die bij de begrotingsaanpassing 2021 werd gemaakt. De Vlaamse begrotingsaanpassing 2021 en de federale begrotingscontrole 2021 (waarop de doorstorting in 2021 gebaseerd zijn) zijn immers op elkaar afgestemd. In het voorliggende monitoringrapport worden bijgevolg geen verschillen waargenomen tussen begroting en (verwachte) begrotingsuitvoering.

De meerontvangsten van 4,4 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021 die toch gerapporteerd wordt, situeert zich bij de Lotto-gelden. Bij de begrotingsaanpassing was de raming gebaseerd op de voorlopige winstverdeling van het dienstjaar 2020. De effectieve doorstorting is echter gebaseerd op de (recentere) definitieve winstverdeling van het dienstjaar 2020 (20%) en voorlopige winstverdeling van het dienstjaar 2021 (80%). Beide winstverdelingen liggen hoger dan de voorlopige winstverdeling van het dienstjaar 2020.

1.4. Andere ontvangsten (+26,6 miljoen t.o.v. BA 2021)

De verwachte overige ontvangsten op de algemene middelenbegroting bedragen 26,6 miljoen euro meer dan begroot bij de begrotingsaanpassing 2021. Voor de grote (> 2 miljoen euro na begrotingsaanpassing 2021) en enkele specifieke ontvangsten werd een bevraging bij de bevoegde beleidsdomeinen georganiseerd. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begrotingsaanpassing worden hieronder kort aangehaald. Voor de resterende ontvangsten (die niet in de scope van de bevraging opgenomen waren) worden de per 1 december 2021 geboekte vorderingen weerhouden.

Bij de verschillenrapportering dient de algemene bedenking te worden geformuleerd dat een vergelijking met de begrotingsaanpassing 2021 in de meeste gevallen neerkomt op een vergelijking met de begrotingsopmaak 2021. Bij de begrotingsaanpassing werd immers de raming van de meeste andere ontvangsten, omwille van het licht karakter van de begrotingsaanpassing, niet aangepast.

Het voorliggende monitoringrapport houdt nog geen rekening met de ontvangst vanwege de federale overheid in het kader van de cofinanciering van het COVID-19 **vaccinatieprogramma** (de 80/20 regeling). De bedoelde ontvangst wordt momenteel op ongeveer 200 miljoen euro geraamd.

De aanrekenbare **rente-ontvangsten** (beleidsdomein Financiën en Begroting) bedragen 3,5 miljoen euro meer dan begroot.

Het **dividend van LRM** bedraagt 5,0 miljoen euro minder dan begroot (5,0 miljoen in plaats van 10,0 miljoen). De bedoelde ontvangst werd gerealiseerd.

Voor de **waarborgpremies en waarborgrecuperaties** wordt 7,4 miljoen minder verwacht dan begroot. De prognose werd door PMV aangereikt.

Op het **salarisfonds** van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (Fonds aanwending van terugbetalingen van salarissen en salaristoelagen) worden 20,5 miljoen euro meer ontvangsten verwacht dan begroot. De toename in beleidsimpulsen resulteert immers ook in een toename van de terugvorderingen.

In het voorliggende monitoringrapport worden er geen ESR-aanrekenbare ontvangsten uit de veiling van spectrumlicenties verwacht. De ontvangsten van de **5G-spectrumveiling** worden pas vanaf 2022 verwacht aangezien de veiling pas dan zal doorgaan. In 2021 werd wel een kasontvangst van 41,5 miljoen euro gerealiseerd. Die ontvangst heeft betrekking op de veiling van de 4G-licenties die in 2013 plaatsvond. Laatstbedoelde ontvangst werd door het INR ESR-matig toegewezen aan 2013.

De verwachte **verkeersboetes** bedragen 166,0 miljoen euro en eindigen hiermee 10,5 miljoen euro boven de begrotingsaanpassing. De prognose 2021 werd afgestemd op de door de FOD Financiën geactualiseerde ramingen voor het begrotingsjaar 2021.

De **afdrachten** van de keuringscentra (instellingen belast met de controle van de in het verkeer gebrachte voertuigen) worden 2,0 miljoen euro lager ingeschat dan begroot. De **exploitatieoverschotten** worden 0,9 miljoen euro lager ingeschat dan begroot.

De ontvangsten van het **Klimaatfonds** bedragen 203,9 miljoen euro en eindigen hiermee 16,8 miljoen boven de begroting. Aangezien de aanrekenperiode voor deze ontvangst loopt van 1 mei 2020 tot en met 30 april 2021, betreft dit cijfer een definitief realisatiecijfer. Het intra-Belgische samenwerkingsakkoord liep op 31 december 2020 af. Tot op heden is er nog geen nieuw samenwerkingsakkoord van kracht. Dat heeft tot gevolg dat de opbrengsten van de periodieke veilingen aan de federale overheid worden doorgestort, maar daar in afwachting van een nieuw akkoord op een wachtrekening worden geplaatst. In de voorliggende ESR-matige prognose (203,9 miljoen euro) wordt er vanuit het oogpunt van continuïteit uitgegaan van de gekende verdeelsleutel (52,76% van het regionale deel komt aan het Vlaams Gewest toe). Kasmatig heeft het Vlaams Gewest in 2021 echter nog geen ontvangsten gerealiseerd.

De prognose voor de ontvangsten van het **Energiefonds** bedraagt 15,0 miljoen euro meer dan bij de begrotingsaanpassing. De meerontvangst wordt hoofdzakelijk verklaard door de opbrengst van de energieheffing.

De opbrengsten uit de **verkoop van onroerende goederen** worden 7,0 miljoen euro lager geraamd dan begroot (op begrotingsfonds onroerende goederen). Enkele verkopen worden verdaagd naar 2022.

1.5. Ontvangsten DAB's en rechtspersonen (+275,3 miljoen t.o.v. BA 2021)

De ontvangsten van de DAB's en de rechtspersonen worden overgenomen uit de aangeleverde prognosecijfers en vertonen een positieve afwijking t.o.v. de begrotingsaanpassing 2021 ten belope van 275,3 miljoen euro.

De prognose van de ESR-ontvangsten van de **DAB's** eindigt 3,8 miljoen onder het cijfer van de begrotingsaanpassing 2021. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting situeren zich bij:

- Catering en Schoonmaak (-5,9 miljoen) (impact corona);
- Minafonds (+6,7 miljoen) (verkoop van gronden aan VLM);
- Loodswezen (-4,5 miljoen) (impact corona).

De prognose van de ESR-ontvangsten van de **rechtspersonen** eindigt 279,1 miljoen boven het cijfer van de begrotingsaanpassing 2021. De belangrijkste afwijkingen (> 5 miljoen euro) ten opzichte van de begroting situeren zich bij:

- Fond voor Innoveren en Ondernemen (+60,8 miljoen) (waarvan +58 miljoen betrekking heeft op ontvangsten van de terugvorderingen coronamaatregelen en de terugbetaling van het terugvorderbaar voorschot van de evenementensector, het overige gedeelte betreft terugbetalingen van bedrijven);
- VIB (+9,5 miljoen) (voornamelijk verkopen);
- VITO (-6,0 miljoen) (waarvan -4,6 miljoen impact corona op inkomsten van bedrijven);
- AGION (-9,8 miljoen) (minder VGC-ontvangsten)
- VSB (+21,0 miljoen) (waarvan voornamelijk -3,5 miljoen minderinkomsten aan coupons obligatieportefeuilles; +24,0 miljoen terugstortingen door de mutualistische zorgkassen naar aanleiding van afrekening subsidies zorgbudgetten 2020);
- Opgroeien Regie (+32,8 miljoen) (terugvorderingen ikv groeipakket);
- VUTG (+13,8 miljoen) (groeipakket);
- VRT (+5,4 miljoen) (waarvan +9,4 miljoen euro hogere opbrengsten uit lineaire en niet-lineaire distributie, uit de samenwerking bij de productie van programma's en door de recuperatie van gemaakte kosten (hostbroadcasting WK wielrennen en OS in Tokio); -2,4 miljoen minder ontvangsten door coronacrisis);
- Opera Ballet Vlaanderen (-9,6 miljoen) (impact corona)
- VDAB (-35,0 miljoen) (waarvan -17,2 miljoen daling van inkomsten uit IBO, wijk-werken en opleidingen werknemers op verzoek ; -13,6 miljoen minder verkopen van gebouwen door de pandemie);
- BAM (+18,8 miljoen) (waarvan +6,1 miljoen: beslissing tot uitkering van een éénmalig dividend door TLH en opname van een groepsbijdrage; +10,1 miljoen: verschuiving van de dotatie van de Stad Antwerpen als bijdrage in de bouw van P&R-gebouwen van 2020 naar 2021);
- De Werkvennootschap (-36,8 miljoen) (voornamelijk gerelateerd aan post ESR 76 overdracht gronden en infrastructuur)
- De Lijn (-74,1 miljoen) (Minder inkomsten uit ticketverkoop. Dit exploitatieverlies werd gedeeltelijk gecompenseerd door een herverdeling vanuit de coronaprovisie);
- TVL (+7,4 miljoen) (verkopen onroerend);
- PMV Groep (+17,4 miljoen) (waarvan +13,4 miljoen dividendopbrengsten);
- GO! (+20,9 miljoen) (waarvan +10,9 miljoen ontvangsten VGC door vergunning van 2 extra projecten; +8,7 miljoen verkoop van gronden en gebouwen);
- Universiteiten & hogescholen (+97,3 miljoen).

2. Uitgaven

Tabel 6. Globaal overzicht uitgaven

In mio euro	BA 2021	Dec	Delta BA	%
<i>buffer onverwachte gebeurtenissen</i>	7,5	6,5	-1,0	-13,9%
<i>coronaprovisie</i>	322,1	94,4	-227,7	-70,7%
<i>provisie CAO onderwijs</i>	229,5	191,6	-37,9	-16,5%
<i>jobbonus</i>	329,0	181,6	-147,4	-44,8%
<i>loonmodel Onderwijs</i>	8.817,2	8.700,5	-116,7	-1,3%
<i>Studietoelagen</i>	129,7	133,9	4,2	3,2%
<i>Doelgroepkorting ouderen</i>	335,4	426,2	90,8	27,1%
<i>Doelgroepkorting jongeren</i>	74,3	54,9	-19,4	-26,1%
<i>Dienstencheques</i>	1.300,5	1.205,1	-95,4	-7,3%
<i>Vervoer op maat</i>	16,0	0,0	-16,0	-100,0%
<i>Subsidies flankerende maatregelen kilometerheffing</i>	35,0	26,0	-9,0	-25,7%
<i>Sociaal akkoord DVO</i>	14,3	0,0	-14,3	-100,0%
<i>Projecten Energiebeleid</i>	66,6	11,8	-54,8	-82,3%
<i>Renovatiepremie</i>	70,5	46,3	-24,2	-34,3%
<i>Huurpremie en Huursubsidie</i>	63,8	50,7	-13,1	-20,5%
<i>Andere</i>	14.711,2	14.208,0	-503,3	-3,4%
Uitg. Alg. Begroting	26.522,8	25.337,6	-1.185,2	-4,5%
<i>VIF</i>	856,4	829,0	-27,4	-3,2%
<i>Mina</i>	367,1	370,2	3,1	0,9%
<i>Catering en Schoonmaak</i>	13,8	6,7	-7,1	-51,6%
<i>Correctie MC</i>		-25,0	-25,0	0,0%
<i>Andere</i>	213,5	211,4	-2,1	-1,0%
Uitg. DAB	1.450,9	1.392,3	-58,6	-4,0%
<i>VDAB</i>	848,1	792,3	-55,8	-6,6%
<i>Fonds Innoveren en Ondernemen</i>	1.607,9	1.371,0	-236,9	-14,7%
<i>Opgroeien Regie (incl kinderbijslag)</i>	4.774,6	4.841,1	66,6	1,4%
<i>VUTG (incl Kinderbijslag door Fons)</i>	1.036,6	1.057,0	20,3	2,0%
<i>VIPA</i>	449,7	421,0	-28,7	-6,4%
<i>VSF (incl WZC)</i>	3.230,1	3.149,8	-80,2	-2,5%
<i>Agion</i>	343,2	340,8	-2,4	-0,7%
<i>GO!</i>	130,6	116,4	-14,2	-10,9%
<i>Sport Vlaanderen</i>	193,9	165,1	-28,8	-14,9%
<i>BAM/Lantis</i>	306,1	359,7	53,6	17,5%
<i>TLH</i>	49,5	56,5	7,0	14,1%
<i>De Vlaamse Waterweg</i>	490,7	464,1	-26,5	-5,4%
<i>De Werkvennootschap</i>	199,5	107,8	-91,7	-46,0%
<i>U&HS</i>	4.057,2	4.003,5	-53,7	-1,3%
<i>Andere</i>	6.446,4	6.428,9	-17,5	-0,3%
<i>Correctie MC</i>		-75,0	-75,0	0,0%
Uitg. RP	24.164,0	23.600,0	-564,0	-2,3%
Onderbenutting Universiteiten en Hogescholen	-198,8		198,8	-100,0%
Onderbenutting	-1.038,2		1.038,2	-100,0%
Totaal Uitgaven	50.900,7	50.329,9	-570,8	-1,1%

2.1. Algemene uitgavenbegroting

- Apparaatskredieten

Op de loonkredieten over alle beleidsdomeinen heen wordt een onderbenutting van 3,6% of 32,2 miljoen euro geraamd. Bij het beleidsdomeinen MOW wordt echter een overbenutting op de loonkredieten verwacht van 2,3 miljoen euro of 1,7%.

- Financiën en Begroting

In augustus 2021 heeft een overschrijding van de spilindex plaatsgevonden. De budgettaire effecten hiervan worden meegenomen bij de lonen en loonsubsidies van de ministeriebegroting en bij de rechtspersonen.

Op de coronaprovisie wordt er ten opzichte van de eerste begrotingsaanpassing een overschot in ESR termen verwacht van 228 miljoen euro. We houden hier al rekening met de herverdeling van december die nog niet in de prognoses van de rechtspersonen is verwerkt. Het overschot in ESR-termen is te wijten aan het niet volledige benodigd zijn in VEK-termen van de herverdeelde VAK kredieten en aan de niet ESR-aanrekenbaarheid van de herverdelingen naar kredieten voor financiële verrichtingen (zgn. ESR-8 transacties) .

Op de bij FB centraal aangelegde provisie ter uitvoering van de CAO onderwijs (250 miljoen euro) gaan we uit van een volledige aanwending in VAK doch een onderbenutting in VEK van 38 miljoen euro.

Voor de jobbonus voor werknemers en zelfstandigen werd in het kader van het regeerakkoord in 2021 een budget uitgetrokken van 329 miljoen euro. Bij de begrotingsopmaak 2022 werd beslist dat de jobbonus enkel toegekend zal worden aan werknemers waardoor de budgettaire kost in 2022 beperkt blijft tot 181,6 miljoen euro. Deze cash uitkering in 2022 heeft betrekking op prestaties 2021 en is derhalve ESR-aanrekenbaar op 2021 wat resulteert in een onderbenutting van 147,4 miljoen euro. Die onderbenutting werd grotendeels ingebracht bij de begrotingsberaadslaging.

- Onderwijs en Vorming

Met betrekking tot het loonmodel werd er op basis van de uitgaven t.e.m. de lonen van december een inschatting gemaakt van de resterende betalingen (provisie VG, provisie UB en EJT). Men komt voor 2021 voor de lonen uit op een overschot van 116,7 miljoen euro, ten opzichte van de kredieten bij begrotingscontrole 2021. Het lerarentekort en de coronamaatregelen worden verondersteld de voornaamste drijvers te zijn van dit verwachte overschot.

Bij de studietoelagen bedraagt het tekort voor het schooljaar 2021-2022 4,2 miljoen euro ten opzichte van het krediet inschreven bij de eerste begrotingsaanpassing 2021.

- Werk en Sociale Economie

Het benodigde krediet voor de dienstencheques bedroeg bij begrotingsaanpassing 2021 1.300,6 miljoen euro. Het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) schat dat de uitgaven in 2021 95,4 miljoen euro lager liggen en op 1.205,1 miljoen euro zullen stranden. De oorzaken van die minderuitgave zijn hoofdzakelijk minder aankopen van cheques ingevolge corona.

Het decretale krediet voor de doelgroepverminderingen voor jongeren en 58-plussers is bij begrotingsaanpassing 2021 ongewijzigd gebleven t.o.v. de begrotingsopmaak 2021. Er werd respectievelijk 74,3 miljoen euro en 335,4 miljoen euro ingeschreven. De uitgaven voor de twee maatregelen samen worden door de federale operator RSZ 71,3 miljoen euro hoger ingeschat dan de in de begroting opgenomen kredieten:

- 54,9 miljoen euro voor jongeren en dus een minderuitgave van 19,4 miljoen ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021;
- 426,2 miljoen euro voor 58-plussers en dus een meeruitgave van 90,8 miljoen euro ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021.

- Mobiliteit en Openbare Werken

Gelet op de latere opstart van basisbereikbaarheid zal 12 miljoen euro Vervoer op Maat en 4 miljoen euro mobiliteitscentrale niet worden aangewend.

Daarnaast verwachten we een onderbenutting van 9 miljoen euro op de subsidies voor flankerende maatregelen km-heffing.

- Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

In de begroting van 2021 werd 13,9 miljoen euro ingeschreven voor de entiteiten Diensten Vlaamse Overheid (DVO) voor het sectoraal akkoord 2017-2019. De onderhandelingspartners spraken af om dit bedrag niet enkel aan te wenden voor koopkracht verhogende maatregelen, maar ook voor een loopbaan- en beloningsbeleid gebaseerd op functiezwaarte.

Het is nog steeds onduidelijk wat de timing wordt en ook of er dit jaar nog een akkoord kan worden bereikt. Wel is het duidelijk dat (zelfs indien er een akkoord kan bereikt worden) er dit jaar geen aanwending van deze middelen zal gebeuren.

- Omgeving

Bij de impulsprojecten voor het energiebeleid die gefinancierd worden vanuit het Energiefonds is er ingevolge een vertraging bij de projecten calls groene warmte en groene stroom een overschot te verwachten van 54,8 miljoen euro.

Bij de huursubsidies en de huurpremies verwachten we een onderbenutting van 13,1 miljoen euro. Bij de renovatiepremie zijn er minder aanvragen dan geraamd en verwachten we een onderbenutting van 24,2 miljoen euro.

2.2. DAB's

De uitgaven van de DAB's liggen 33,6 miljoen euro lager dan begroot bij de begrotingsaanpassing 2021. Het monitoringcomité stelt op basis van de historische uitvoeringcijfers de uitgaven bijkomend met 25 miljoen euro neerwaarts bij. Extrapolatie van de uitvoering van de DAB's tot op heden in functie van de realisaties in 2020 tonen aan dat dit een voorzichtige bijstelling is. De grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting situeren zich bij :

- VIF : (-27,4 miljoen euro) (Dit is vooral te wijten aan een latere overdracht van bepaalde investeringen van De Werkvennootschap aan AWW);
- MINA : (+3,1 miljoen euro);
- Loodswezen : (-1,8 miljoen euro) (impact Corona);
- DAB Catering en Schoonmaak : (-7,1 miljoen euro)(minder nood aan schoonmaak en catering door telewerk ten gevolge van de coronacrisis).

2.3. Rechtspersonen

De uitgaven van de rechtspersonen liggen volgens de prognoses van die rechtspersonen 489,0 miljoen euro lager ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2021. Het monitoringcomité stelt op basis van de historische uitvoeringcijfers de uitgaven bijkomend met 75 miljoen euro neerwaarts bij.

Belangrijke positieve afwijkingen t.o.v. de bijdrage tot het vorderingensaldo situeren zich bij Fonds Innoveren en Ondernemen (-236,9), (VIPA (-28,7), de VDAB (-55,8), VSB (-80,2), Sport Vlaanderen (-28,8), GO! (-14,1), De Vlaamse Waterweg (-26,5), De Werkvennootschap (-91,7) en U&H (-53,7), terwijl BAM (+53,6), Opgroeien Regie (+66,6) en VUTG (+20,3) sprake is van een negatieve afwijking.

Bij Fonds Innoveren en Ondernemen is er onderbenutting bij de herverdeelde middelen vanuit de coronaprovisie van 152 miljoen. Tevens is er een onderbenutting van 81 miljoen met betrekking tot ecologiesteun, STS en provisie voor O&O in het bedrijfsleven.

De negatieve afwijking t.o.v. de begrotingsaanpassing bij VIPA is hoofdzakelijk te wijten aan een onderbenutting van het instandhoudingsforfait (7,7 miljoen) en het klimaatfonds (12,5 miljoen).

Bij de VDAB is er door de coronacrisis een daling van de werkingskosten (-35,5 miljoen), een daling in de cursistenvergoedingen en IBO opleidingen (-22,3 miljoen) en een daling van het aantal wijkwerkers (-1,2 miljoen).

Bij VSB is er voornamelijk een onderbenutting bij de tegemoetkomingen Residentiële Ouderenzorg.

Bij Sport Vlaanderen is er onderbenutting (17 miljoen) op de investeringsbijdragen die Sport Vlaanderen uitbetaalt in het kader van het decreet op de bovenlokale en

topsportinfrastructuur door vertraging in uitvoering infrastructuurwerken. Daarnaast is er ook een onderbenutting (10 miljoen) door vertraging in uitvoering infrastructuurwerken voor de van centra Sport Vlaanderen zelf.

Bij het Gemeenschapsonderwijs vonden de voorziene vastleggingen (ESR 72) voor 2020 door Corona-vertragingen grotendeels pas in 2021 plaats. Daardoor schuift ook de uitvoering van deze dossiers op naar 2022.

Bij De Vlaamse Waterweg situeert de onderbenutting van 26,5 miljoen zich bij de waterbouwkundige werken (ESR73)

Bij De Werkvennootschap is de onderbenutting te wijten aan de vertraging in verwerving van de gronden en vertraging in uitvoering van de werken ten gevolge van corona maar ook door vergunningsbetwistingen waardoor werven niet of trager opgestart worden.

Bij de BAM zijn er hogere uitgaven bij een aantal projecten. Het betreft voornamelijk hoofdprojecten Linkeroever, VTTI en kanaaltunnels. Daarnaast werd tevens de projectverzekering van Oosterweel opgenomen.

Bij Opgroeien Regie en VUTG is er een overbenutting bij het groeipakket.

De hogescholen en universiteiten hebben naar aanleiding van deze monitoringoefening een update van hun prefiguratie gemaakt en dit resulteert in een verwachte onderbenutting van 53,7 miljoen euro (inclusief correctie afstemming toelagen). Het geconsolideerde vorderingensaldo bedraagt -2.747 miljoen euro of een consolidatie impact (verschil tussen vorderingensaldo en ingeschreven toelage) van -47,8 miljoen euro. Bij de begrotingsaanpassing bedroeg de consolidatie impact -198,8 miljoen euro.

3. ESR-correcties

Tabel 7. Overzicht ESR correcties

In mio euro	BA 2021	Dec	Delta BA	%
<i>DBFM SVM</i>	-7,2	-7,3	-0,1	0,9%
<i>andere</i>	2,7	2,7	0,0	0,0%
ESR correcties	-4,5	-4,6	-0,1	1,5%

Ten aanzien van de begrotingsaanpassing 2021 hebben de ESR correcties een negatieve impact van 0,1 miljoen euro. De afwijking is te verklaren door een iets hoger bedrag aan opleveringen DBFM dan geraamd bij BA2021.

4. Correcties voor aftoetsing aan de begrotingsdoelstellingen

Tabel 8. Overzicht correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling

In mio euro	BA 2021	Dec	Dec vs BA	
			Delta	%
Bouwkost Oosterweel (incl. rente)	146,1	233,7	87,6	60%
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling	146,1	233,7	87,6	60,0%
SALDO NA CORRECTIES AFTOETSING BEGROTINGSDOELSTELLING (HRF)	-4.197,8	-2.792,1	1.405,7	-33,5%

In de aftoetsing van het vorderingensaldo aan de begrotingsdoelstelling wordt een element buiten beschouwing gehouden, namelijk de hoofdwerven aan de Oosterweelverbinding.

Bij de BAM worden de uitgaven (233,7 miljoen euro) met betrekking tot de hoofdwerven Linkeroever geneutraliseerd bij de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling. Dit is een afwijking van 87,6 miljoen euro ten opzichte van het bij begrotingsaanpassing geraamd budget.

BIJLAGE - Opcentiemen bij BA 2021 en prognose 2021

HRF definitie (in duizend euro)	BA 2021	Monitoring december 2021 (monitoringrapport)
M.b.t. AJ 2015		som van maandelijkse afrekeningen
M.b.t. AJ 2016		som van maandelijkse afrekeningen
	455	3.299
M.b.t. AJ 2017		som van maandelijkse afrekeningen
	1.766	2.166
M.b.t. AJ 2018		som van maandelijkse afrekeningen
	3.110	4.168
M.b.t. AJ 2019		som van maandelijkse afrekeningen
	26.346	26.145
M.b.t. AJ 2020		vanaf september 2021: som van maandelijkse afrekeningen
	66.519	33.846
M.b.t. AJ 2021		voorschotten (twaalftden) (aan 99,09%)
	6.312.827	6.312.827
TOTAAL netto-opcentiemen	6.411.023	6.382.451
<i>Verschil tov BA 2021</i>		-28.572

Fiscale uitgaven	1.512.874	1.512.874
------------------	-----------	-----------

Bruto-opcentiemen	7.923.897	7.895.325
--------------------------	------------------	------------------